

Sygnatura akt I Ns 63/18

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Zenon Węclawik

Protokolant: Magdalena Mastej

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2018 r. w Kamiennej Górze na rozprawie

sprawy z wniosku M. G. (1) i L. P. (1)

o odebranie oświadczenia w przedmiocie uchylecia się od niezłożenia oświadczenia spadkowego w terminie i przyjęcia oświadczenia spadkowego

postanawia:

na podstawie art. 1019 § 3 k.c. zatwierdzić uchylene się przez M. G. (1) i L. P. (1) od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczeń spadkowych po P. W., zmarłym dnia 24.05.2016 r. w K. i stwierdzić, że M. G. (1) i L. P. (1) odrzucili spadek po P. W..

sygn. akt I Ns 63/18

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 20 lutego 2018 r., M. G. (2) działająca w imieniu swoich małoletnich dzieci - M. G. (1) i L. P. (1), wniosła o uchylene się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczeń spadkowych i złożenie oświadczeń o odrzuceniu spadku po zmarłym P. W., zmarłym dnia 24.05.2016 r. w K..

Sąd ustalił, co następuje:

Spadkodawca P. W., ostatnio stale zamieszkały w K., zmarł w dniu 24.05.2016 roku w K. jako bezdzietny kawaler nie pozostawiając testamentu.

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu k. 19 akt, zeznania świadka K. P. e-protokół rozprawy z 18.07.2018 r. od 00:11:06 do 00:00:34.

M. G. (2) odrzuciła spadek w dniu 8 sierpnia 2016 r. Ustanowiła K. P. pełnomocnikiem do złożenia wniosku o zezwolenie na odrzucenie w imieniu jej małoletnich dzieci spadku po P. W.. W dniu 26 września 2016 r. M. G. (2) złożyła wniosek do sądu rodzinnego o zezwolenie na odrzucenie spadku w imieniu jej dzieci M. G. (1) i L. P. (1).

Dowody: wnioski o odrzucenie spadku w imieniu dzieci k. 3 i 5 akt, pełnomocnictwo k. 8-10.

Sąd zezwolił M. G. (2) na odrzucenie w imieniu jej dzieci spadku po P. W. – w dniu 22 grudnia 2016 r. w imieniu jej małoletniego syna M. G. (1) i w dniu 7 marca 2017 r. w imieniu jej małoletniej córki L. P. (1).

Dowody: postanowienia Sądu Rejonowego w J. G.k. 4 i 6 akt.

M. G. (2) mieszka w N.od 18 lat. Do Polski przyjeżdża średnio raz do roku. Sprawy spadkowe po zmarłym P. W. załatwiała w kraju w jej imieniu K. P.. Zezwolenia Sądu rodzinnego na odrzucenia spadku po P. W. przez M. G. (2) w imieniu jej dzieci przysły na adres zamieszkania K. P., która uznała, że sprawa jest zakończona. Orzeczenia te

schowała u siebie w domu i powiadomiła córkę o pozytywnym załatwieniu sprawy. O potrzebie złożenia oświadczeń o odrzuceniu spadku w imieniu małoletnich M. G. (1) i L. P. (1), M. G. (2) dowiedziała się gdy skończyła się sprawa spadkowa i powołano ich do dziedziczenia.

Dowód: zeznania świadka K. P. e-protokół rozprawy z 18.07.2018 r. od 00:11:06 do 00:00:34.

K. P. jako pełnomocnik M. K. G. – w imieniu małoletnich M. G. (1) i L. P. (2) w dniu 18 lipca 2018 r. przed sądem oświadczyła, że odrzuca spadek po P. W..

Dowody: oświadczenia z 18.07.2018 r. k. 33 i 34 akt.

Sąd zważył, co następuje:

Poczynione w sprawie ustalenia znajdują podstawę w szczerych, spontanicznych i niebudzących wątpliwości co do wiarygodności zeznaniach świadka K. P., a także w dowodach z dokumentów – m.in. odpisie aktu stanu cywilnego, wniosków oraz orzeczeniach sądu rodzinnego co do zgody dla M. G. na odrzucenie spadku. Autentyczność przedłożonych dowodów z dokumentów nie budziła wątpliwości co do autentyczności.

W myśl art. 924 k.c. spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy. Dalej kodeks cywilny w art. 925 stanowi, że spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku. Otwarcie spadku po zmarłym P. W. nastąpiło w dniu 24.05.2016 r. Dochodziło do dziedziczenia ustawowego, gdyż P. W. nie pozostawił testamentu.

Zgodnie z art. 1015 § 1 k.c. oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkodawca dowiedział się o tytule swego powołania. Dalej w myśl § 2 cyt. artykułu brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza. W odniesieniu do spadkobierców małoletnich dziedziczących po swoich rodzicach po odrzuceniu przez nich spadku, termin do złożenia oświadczenia biegnie od daty odrzucenia spadku przez ich rodziców. Z uwagi na to, że taka czynność jest czynnością przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem przedstawiciel ustawowy musi uzyskać zgodę sądu opiekuńczego (zob. art. 101 § 3 k.r.o.). M. G. (2) takie zezwolenia otrzymała w dniu 22.12.2016 r. wobec M. G. (1) i w dniu 7.03.2017 r. wobec L. P. (1). Na czas złożenia wniosku do sądu rodzinnego termin zawity przewidziany w art. 1015 § 1 k.c. ulega zawieszeniu (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28.09.2016 r., III CSK 329/15). Jest przy tym oczywiste, że samo zezwolenie sądu opiekuńczego na odrzucenie spadku w imieniu małoletniego nie zastępuje takiego oświadczenia – daje jedynie rodzicowi uprawnienie na dokonanie takiej czynności w imieniu dziecka.

Zgodnie z przepisem art. 1019 k.c. jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczeń woli ze zmianami polegającymi na tym, że uchylenie powinno nastąpić przed sądem, a spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca. Spadkobierca, który pod wpływem błędu nie złożył żadnego oświadczenia może uchylić od skutków prawnych niezachowania terminu. Stosownie do art. 84 k.c. błąd dający podstawę do uchylenia się od skutków prawnych swego oświadczenia woli musi dotyczyć treści czynności prawnej i być istotny, czyli uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie nie działał pod wpływem błędu i oceniał rzecz rozsądnie nie złożyłby oświadczenia tej treści, czyli w sytuacji braku oświadczenia spadkowego - gdyby znał prawdziwy stan rzeczy złożyłby oświadczenie o odrzuceniu spadku.

W realiach niniejszej sprawy należy stwierdzić, że upłynął 6 miesięczny termin z art. 1015 § 1 k.c. na złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku. Niemniej jednak należało uznać, że M. G. (4) nie złożyła przedmiotowego oświadczenia, gdyż działała pod wpływem błędu. Nie sposób przedstawicielowi ustawowemu postawić zarzutu niedołożenia należytej staranności. M. G. (2) od wielu lat przebywa głównie w N., gdzie znajduje się jej centrum życiowe. Do Polski przyjeżdża sporadycznie – raz w roku. W kraju ustanowiła swoją matkę pełnomocnikiem do złożenia oświadczeń spadkowych w imieniu swoich dzieci. K. P. po uzyskaniu zezwoleń sądu rodzinnego poinformowała M. G. (2) o pozytywnym załatwieniu sprawy. Z powodu takich zapewnień M. G. (2) nie przypuszczała,

że należało jeszcze złożyć stosowne oświadczenia. Takie przekonanie M. G. należało uznać za usprawiedliwione. Nie dysponowała ona treścią orzeczeń sądu opiekuńczego, nie uczestniczyła czynnie w postępowaniu. Niepełne i nieprawdziwe informacje przekazywane jej przez matkę wywołały u niej błąd. Należało również uznać, że gdyby nie błąd, M. G. (2) złożyłaby oświadczenia w przepisany terminie. Jednocześnie należy podkreślić, że nadmierny rygoryzm i formalizm w ocenie przesłanek uzasadniających niezachowanie terminu do złożenia oświadczenia spadkowego w świetle przepisu art. 1015§ 2 k.c. jest nieuzasadniony, gdyż dzieci wnioskodawczynie nabyły spadek z dobrodziejstwem inwentarza.

W tych warunkach sąd przychylił się do wniosku - odebrał oświadczenia spadkowe i zatwierdził uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczeń spadkowych, co znajduje wyraz w sentencji postanowienia.